

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ

Ο ΜΟΖΑΡΤ ΠΑΙΔΙ

Έπετα έτών παίζει πιάνο μπρός στο βασιλέα της Γαλλίας, την Αυτοκράτειρα Μαρία Θηρεσία και τον βασιλέα της Άγγλιας. — Ζητεί...εις γάμον την Μαριαν Άντουανέτταν !... — Δεκατριών έτών παρασημοφορείται από τον Πάπα !

Αημοσιεύομεν κατωτέρω ένα πολύ ενδιαφέρον κομμάτι από την βιογραφία του μεγάλου μουσουργού Μόζαρτ :

«Ευρισκόμεθα στο Παρίσι. Ένα πρωί ο Λουδοβίκος XV είχε καλέσει στο Παλάτι τον μικρόν Μόζαρτ, μόλις άφικθέντα εκ Βιέννης γιά ν' άκούσθ τόν ύπεροχο παιξιμό του.

Όλη ή άριστοκρατία της Αόλης είχε συγκεντρωθεί στη μεγάλη αίθουσα του Παλαί-Ρουαγιάλ όπου άστραποβολούσαν τά χρυσάφια και τά μετάξια. Μεταξύ τών παρευρισκόμενων ήταν και ή βασίλισσα και άυτοκράτειρα Μαρία Θηρεσία, συνοδευμένη από τις άρχιδούκισσες, τις κόρες της.

Στή 10 άκριβώς ο τελετάρχης άνήγγειλε :

— Οί κύριοι και ή δεσποινίς Μόζαρτ.

Και είδαν τότε ένα άλλόκοτον τριό.

Ο Λεοπόλδος Μόζαρτ ο πατέρας ήταν ένας άνθρωπος ισχνός, δειλός, και κάπως άχαρος. Η κόρη του μόλις έντεκα χρόνων, λεπτή, όφρατα και γελαστή. Ο γυιός ήταν ένα μουρό έφτά χρόνων με λεπτοκαμωμένο πρόσωπο, με ύφος άποφασιστικό και με βλέμμα όνειροπόλο.

Μόλις οι νεοφερμένοι ύπέβαλαν τά σέβη τους στο βασιλέα, ο μικρός Μόζαρτ, έγκατεστάθη στο πιάνο της βασίλισσας και επί μιά ώρα έγοήτησε παιζών, τους παρισταμένους.

Οί αόλικοι τόν ύπέβαλαν σε διάφορες δοκιμασίες γιά νά πεισθούν περι τού ταλέντου του και αυτός τούς έβαλε τά γυαλιά και θριάμβηρε.

Η βασίλισσα Μαρία Θηρεσία τόν έπηρε τότε στην άγκαλιά της κι' άρχισε νά κουβεντιάξη μαζί του. Ο Βόλφγκαγκ Μόζαρτ, παρ' όλα του τά έφτά χρόνια, μιλούσε έλεύθερα τά Γαλλικά κι' άπαντούσε άδιστακτα στις έρωτήσεις της βασίλισσας. Τίποτα δέν τόν έδειλίαζε.

Κάποια στιγμή γλύστρησε από τά χέρια της βασίλισσας και έαπλώθηκε φαρδύς πλατύς στο παρκέτο.

Η βασίλισσα περιστοιχιζότανε από τις κόρες της.

Μόνη απ' όλες, ή άρχιδούκισσα Μαρία Άντουανέττα, ή κατόπιν τόσο τραγική βασίλισσα της Γαλλίας, έτρεξε προς τόν μικρό και τόν έσήκωσε.

Έπηρε τόν Μόζαρτ στην άγκαλιά της και τόν έχάιδρε με στοργή.

Ο Μόζαρτ, προικισμένος με καρδιά γεμάτη αισθήματα άρχισε νά κλαίη.

— Χτύπησε ; τόν έρώτησεν ή Μαρία Άντουανέττα.

— Όχι, της άπάντησε, κλαίω γιανι μου προξενήσατε μιά εύτυχία.

Και διευθυνθείς προς τή βασίλισσα Μαρία Θηρεσία της είπε δείχνοντας τή Μαρία—Άντουανέττα.

— Θέλω νά με παντρεύσετε μαζί της ;

— Γιατί μαζί της ; ρώτησε γελώντας ή Μαρία Θηρεσία. Οί άδελφές της θά ζηλέψουν.

— Οί άδελφές της δέν έχουν καρδιά, άπάντησε όμικρός δυνατά. Με είδαν νά πέφτω χάμου και δέν έκαναν ούτ' ένα βήμα γιά νά με βοηθήσουν. Αυτή που εινε τόσο καλή, θά γίνη...δυστυχισμένη !

— Γιατί ; ρώτησεν ή βασίλισσα.

— Γιατί εκείνοι που έχουν μεγάλη καρδιά έχουν περισσότερους πόνους από τούς άλλους.

Αυτή ή ένομιμολογία τού μικρού — ή όποία, άλλοίμονον ! έπρόκειτο νά γείνη προφητεία—έκανε όλους τούς παρισταμένους νά γελάσουν.

Ο Μόζαρτ κατόπιν άφησε τόν Παρίσι και πήγε στο Λονδίνο, προσκληθείς υπό τού Βασιλέως Γεωργίου τού ΙΙΙ. Μπροστά σ' αυτόν, κατάπληκτον από τόν θαυμασμό του, έπαιζε στο πιάνο όλα τά έργα τού Χαίντελ και τού Μπάχ. Ο βασιλεύς έκανε στο μικρό παιγμηπικά δώρα και ήθέλησε νά τόν κρατήσει στο Λονδίνο.

Μά ο Λεοπόλδος Μόζαρτ, ο πατέρας του, που δέν μπορούσε νά συνηθίσθ στην Άγγλική κραιότευση, άνεχώρησε με τά παιδιά του γιά τή Σαπέλ τού Σαλτσβούργου, τήν πατρίδα του.

Ο Μόζαρτ εν τώ μεταξύ μεγάλωνε. Μιά έπιθυμία του κατείχε δλόκληρο : νά πάη στη Ρώμη, ή όποια ειναν τότε ο Ναός της Τέχνης Έτελειοποιήθηκε σνά Ιταλικά και μιά μέρα της Μεγάλης Έβδομάδας είχε τήν εύτυχία νά φθάση, δδηγούμενος από τόν πατέρα του, στην Αίωνα Πόλη.

Έπεσεκέθη τήν περιφημη μητρόπολη τού Άγιου Πέτρου,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΞΕΝΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

ΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΠΕΔΙΛΑ

[Τού Έρρίκου Κάινε]

Μιά γάτα, γάτα πονηρή,
όση γρηά και σταχτερή,

άλλαξε έσφουο έπάγγελμα κι' έγινε παπουτσιόνα
Έπ'ηρ' ένα κατάστημα και τόν στολλάζει φίνα.
Και είχε 'ς τά παράθυρα πολλά έκτεθειμένα,
από άτλάξι, από σαργέ, και χρυσοκεντημένα,

ζευγάρια πέδιλ' άκαλά,
χρώματα πλήθος, παρδαλά !

κι' απ' όλα όραιότερον, ένα χρυσό ζευγάρι,
π' όποιο κορίτσι τώβλεπε, ποθούσε νά τόν πάρη.

Μιά ποντικίν' άσπρουδερή,
εύγενική, φανταχτερή,

περνάει απ' τόν κατάστημα, τηρήξ, ξανατηρήξ,
γυρίζει πίσω... σταματά... και λέγει της : —Κυρά
γατίσα, καλ' ήμέρα σας; παρακαλώ, μου λέτε
πόσο έκείνο τόν χρυσό ζευγάρι έκεί πουλιέται ;»

Κ' ή γάτα εύθύς ή πονηρά :

—Καλέ όρστε μιά φροά...

Έδω έμβαίνουν καν και καν ! όρστε, νά ίδούμε
αν σας πηγαίνουν... 'ς τήν τιμήν; αϊ ! πλέον θά τόν βρούμε...

«Όρίστε σας παρακαλώ,
καθησάτε με τόν καλό».

Κ' ή ποντικίνα ή άκαχη, ή άσπρούλα ή μουρά,
Πέφτει εις τήν παγίδα της ! Και μπαινεί [μιά χαρά,
Μπαινεί και καλοκάθεται, κι' έπλώνει πιά με χάρι
εις τήν τεχνίτρα τόν μικρό-μικρούλι της ποδάρι.

(Ήταν άθώα—ξέφυγε—
και είξυρε νά φέρεται...)

Άλλ' έκεί δά, ή γάτα μιά πηδξ και τήν όραξεί,
στα νύχια της τήν πνίγει, δυό, και τρεις και
[τήν σπαράζει

Και τόν κεφάλι της ένφ
πιπίλιζε τόν τραγανό,

—Άσπρούλά μου —της έλεγεν—ώ πλάσμα τρυ-
»μικρούλα μου πανάμομη, — ω ! πού νά σε
(φρο,
»νά σε νεκρή, στα νύχια μου, σαν ποδάρι πον-
[τικίνα,
»μά έννοια σου και τά χρυσά τά πέδιλα έκείνα

»ς τόν τάφο σου τόν άνθηρό,
»πουλί μου, έγώ τ'άφιερών,

»κι' όταν ήχησ' ή σάλπιγγα Δευτέρας παρουσιας,
»τότε τά βάζεις πιά και σύ με άλλας σου όμοιας...

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ

Ποντίκαις μου άσπραις, όμορφαις, άγάπη μου και φώς μου,
μην παγιδεύεσθ' έτσι δά 'ς τά μάτια μου τόν κόσμου.
Καλλίτερα ζυπόληταις—άκούτέ με—'ς τή στράτα,
παρά με χρυσοκέντητα παπούτσια από γάτα !

Μετάφρ. Ι. Κ. Καμπούρογλου

και κατά σύμπτωσιν τήν ώρα εκείνη έπαίξετο τόν θαυμασίον Miserere, γιά τόν όποιο οί πάπαι ήσαν τόσο περήφανοι, ώστε δέν έπέτρεπαν σε κανένα νά τόν άντιγράψη. Κανείς δέ μπορούσε νά παίξη αυτό τόν όθησκαιτικό ύμνο.

Ο Μόζαρτ τόν άκουσε με προσοχή. Όταν τελείωσε, έβγαλε από τήν τσέπη του μολύβι και χαρτί και έγραψε εκ μνήμης δλόκληρο τόν Miserere και κατόπιν έκρυψε τόν χειρόγραφο στο βάθος τού καπέλου του.

Τήν άλλη μέρα έδωσε ένα κοντσέρτο. Δέν περιγράφεται ή έκκληξ τών άρχουσών όταν άκουσαν αυτό τόν παιδί—θαύμα νά παίξη αυτό τόν ύμνο που ήταν ανέκδοτος ως τότε και δέν είχε παιγθ'ηποτέ έκτός τού Άγιου Πέτρου. Όταν έτελείωσε ή συναυλία τόν απεθέωσαν. Τόν ίδιο βράδυ τόν γεγονός αυτό ήταν γνωστό σ' όλη τήν πόλη. Έφθασε και σ' αυτιά τού Πάπα Κλημεντίου ΧΙΥ, ο όποιος κατεταράχθη. Θέλησε νά δη και αυτός τόν παιδί που έπαιξε μόνο του, δλόκληρο, χωρίς κανένα λάθος τόν περιφρημο Miserere, που τόν φύλαγε κρυμμένο σά θησαυρό του.

Ο Πάπας γέμισε από δώρα τόν θαυμαστό παιδί που έξετέλεσε και μπροστά του τόν Miserere και τού άπένεμε τόν σταυρό και τόν τίτλο τού ίππότης της τάξεως τού Χρυσού Πτεριστήρος.

Ο Μόζαρτ, στεφανωμένος πιά τότε με μιά παγκόσμιο δόξα, μόλις ήταν δεκατριών χρόνων.

(Μετάφρασις)